

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 21.IV 1976.

Souris i Others i zapovjednik
broda "Panaglia" c/a Sté
Jokelson et Handtsaem i Osigu-
ravajuće društvo Marine Merchande

Prijevoz stvari morem -- Brodarova odgovornost -- Primjena klauzula ugovora o prijevozu i teretnice -- Šteta prouzročena skladišnom vlagom -- Između broдача i naručitelja, koji je ujedno i primalac tereta, primjenjuju se klauzule ugovora o prijevozu, a ne teretnice -- Prema klauzulama čarter-partije tipa GENCON brodar se obvezuje da će ulagati dužnu pažnju za vrijeme cijelog putovanja za osposobljavanje broда za plovidbu -- Ova klauzula dolazi do primjene između stranaka na koje se primjenjuju klauzule ugovora, bez obzira na činjenicu da u tom pogledu teretnica ne sadrži nikakvu klauzulu -- U pojam sposobnosti broда za plovidbu, spada čistoća i suhoća skladišta kada je tako navedeno u klauzulama ugovora -- Brodar čiji je zapovjednik odbio poziv da prisustvuje utvrđivanju količine iskrčanog tereta, ne može pobijati količinu koja je utvrđena sa strane vještaka

Broдар je sklopio ugovor o prijevozu tereta drva iz Constanze za Sete. Ugovor su preko agenta zaključila dva naručitelja. Za teret je bilo izdano nekoliko teretnica od kojih nijedna nije imala opaske o stanju i količini tereta, ali je svaka sadržavala klauzulu da je teret ukrcan na palubu na rizik krcatelja.

Na odredištu je utvrđeno da jedan dio tereta nedostaje, a da je, pored toga, određena količina drva oštećena skladišnom vlagom. Zapovjednik je odbio potpisati isprave o ustanovljenju štete, a niti je pristao da prisustvuje ponovnom mjerenju drva.

Osiguratelji su osiguranicima - primaocima koji su ujedno bili i vlasnici robe - nadoknadili štetu, i tuže broдача, zapovjednika i slagača da im nadoknade isplaćenu osigurninu.

Prvostepeni sud je obvezao broдача u smislu tužbenog zahtjeva, a protiv slagača i zapovjednika odbio tužbeni zahtjev.

Protiv prvostepene presude brodar je uložio žalbu. Poziva se u svoju korist na uvjete teretnica prema kojima se teret krca na palubu na krcateljev rizik. Pored toga navodi da je u čarter-partiji sadržana klauzula prema kojoj brodar ne odgovara za štetu koju pretrpi teret smješten na palubu.

Notoprot tome tužitelji navode da u čarter-partiji ne postoji nikakva klauzula koja bi brodare oslobađala odgovornosti za štetu prouzročenu nesposobnošću broda za plovidbu. Pored toga na temelju Konvencije o teretnici klauzula o smještaju tereta na palubu mora biti potpisana sa strane krcatelja da bi bila valjana. Da bi se brodar oslobodio odgovornosti potrebno je da dokaže da je šteta prouzročena jednim od razloga za koje ne odgovara, što u ovom sporu nije uspio.

Glavni razlozi suda su slijedeći:

U postupku je utvrđeno da je zapovjednik odbio potpisati isprave s kojima se utvrdila količina iskrcanog tereta, kao i prisustvovati ustanovljenju skladišne vlage. Pored toga nije htio prisustvovati ni naknadnom provjeravanju količine iskrcanog drva. Primaoci su obje štete, manjak i oštećenje, utvrdili putem vještaka i o tome su obavijestili brodarovog agenta. Vještak je utvrdio da je šteta posljedica skladišne vlage koja je prouzročena ulaskom vode kroz oplatu broda. Brodar nije dokazao da se radilo o skrivenoj mani broda, naime onoj koja se nije mogla otkriti upotrebom dužne pažnje. S obzirom na ponašanje zapovjednika sud smatra da je utvrđeno činjenično stanje tačno.

Što se tiče brodarovog pozivanja na klauzule teretnice u pogledu oslobodjenja od odgovornosti za teret smješten na palubu, sud smatra da između stranaka u sporu, s jedne strane brodara a s druge naručitelja koji su ujedno bili i primaoci, ne dolaze do primjene klauzule teretnice, već one čarter-partije. Prema Konvenciji o teretnici brodar je odgovoran za svaki manjak bez obzira da li se radi o palubnom ili skladišnom teretu. Neće odgovarati ako je ukrcaj obavio sam krcatelj. U ovom slučaju je izričito navedeno da je krcanje izvršeno pod nadzorom zapovjednika.

Budući da brodar nije iznio nijedan razlog koji ga oslobađja odgovornosti, mora tužiteljima nadoknaditi štetu.

(DmF 1977, str.74)

B.J.